

Van rapport naar praktijk

Notitie als resultaat van de bijeenkomst van het Regieteam op 17 mei 2021.

Naar aanleiding van het Adviesrapport 'Samenwerken aan kwaliteit: leren van grote projecten' waarvan de gemeenteraad van Uden op 17 december 2020 de uitgangspunten heeft vastgesteld, is er een zogenaamde 'Regiegroep' in het leven geroepen om mede vorm en inhoud aan deze uitgangspunten te geven.

De manier waarop gewerkt zou moeten worden is de Udense Werkwijze gaan heten. Mogelijk dat deze aanpak in de toekomst ook gebruikt kan worden in de gemeente Maashorst i.o.. De Maashorst Manier van Doen kan dan ontstaan en verder groeien.

Zes kwaliteitsmaatstaven

Er zijn zes kwaliteitsmaatstaven benoemd die bij uitstek relevant zijn voor goede sturing en verantwoording van grote projecten. Dat zijn de volgende:

1. Focus op het realiseren van maatschappelijke opgaven – vanuit een gezamenlijke ambitie en visie: daar is alles om te doen. Het gaat hier om het realiseren van zichtbare en tastbare resultaten voor inwoners en bedrijven. Het gaat er ook om dat je daaraan consequent en vanuit een gemeenschappelijke focus werkt.
2. Veiligheid om zaken met elkaar te bespreken en van elkaar te leren. Elkaar op een goede manier kunnen aanspreken en zaken bespreekbaar maken zodat zaken niet blijven sudderen.
3. Eigenaarschap en verantwoordelijkheid nemen. Een goede rol- en taakverdeling zodat iedereen toegevoegde waarde kan bieden – en niet op de stoel van de ander gaat zitten.
4. Transparant proces en democratische belangenafweging. Overzicht over alle belangen en belanghebbenden en deze zorgvuldig afwegen aan de hand van relevante keuzevraagstukken en –mogelijkheden.
5. Samenwerking. Organiseren van doe–kracht en flexibel inspelen op samenwerkingspartners om samen meer te realiseren.
6. Om de voorgaande kwaliteiten mogelijk te maken, is een professionele basis nodig: professionalisering en vakmanschap als voorwaarde voor een goede kwaliteit van werken.

Hier volgen drie delen, namelijk 1. het formuleren van de leidende principes voor de te volgen werkwijze, 2. een uitwerking in een checklist/ 'Opzet Startdocument' aan de hand waarvan getoetst kan worden en daarna 3. de instructie waaraan een projectopzet moet voldoen om te waarborgen dat de uitvoering plaats gaat vinden overeenkomstige de gewenste werkwijze.

Leidende principes

1. We werken aan projecten die samen er voor zorgen dat we de maatschappelijke opgaven van, voor en/of door de samenleving Maashorst i.o., realiseren.
2. We zijn nieuwsgierig naar de opgaven die de samenleving zelf naar voren brengt. We spelen in op initiatieven, onderzoeken de haalbaarheid en helpen dan mee om initiatieven mogelijk te maken.
3. We hebben een visie op de opgaven van de toekomst. Deze zetten we om in concrete ambities en vervolgens in realisatie plannen. Dat doen we in samenwerking en samenspel met partners uit de samenleving.
4. Samenwerken doen we in alle openheid vanuit een gelijk speelveld; alle betrokkenen hebben dezelfde informatie.

5. We werken respectvol samen aan de realisatie van de opgaven voor Maashorst i.o.. Dat betekent fatsoenlijke omgangsvormen, waarderend naar ieders bijdrage, om kunnen gaan met inhoudelijke verschillen in opvattingen, altijd het open gesprek voeren gericht op het gezamenlijke belang.
6. We werken samen in een omgeving die veilig is voor iedereen. We werken op basis van vertrouwen, waarden tegenspel en het bespreekbaar maken van zaken die minder goed verlopen.
7. Informatie en communicatie zijn essentieel. We zorgen dat informatie voor eenieder eenvoudig toegankelijk is. We zijn duidelijk in alle vormen van communicatie. Het eerlijke verhaal staat altijd voorop. Communicatie is ook samenspel. Dat schept ook de verplichting voor een ieder om zelf informatie te halen en te brengen. Zo zorgen we voor een gelijk speelveld voor iedereen.
8. Rollen van inwoners, vertegenwoordigers vanuit de samenleving, partners uit de regio maar ook van de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie, zijn bij de start van ieder nieuw initiatief duidelijk. We spreken elkaar aan op ieders rollen en de bijbehorende verantwoordelijkheid. We stellen gemaakte afspraken bij als daar behoefte aan is.
9. Keuzes en afwegingen worden helder beschreven. Zij vormen de basis voor te nemen democratische besluiten. De gemeenteraad beschikt over alle informatie om een democratische afweging te kunnen maken.
10. We bespreken onze leidende principes omdat we willen leren en ontwikkelen wat succesfactoren en welke afbreukrisico's er zijn, die we opdoen met de Udense Werkwijze.

Checklist/ Opzet Startdocument

Bij de start ~~zijn mogelijk niet worden zoveel als mogelijk~~ alle vragen van deze vragenlijst in één keer ~~te~~ beantwoorden. ~~Dat hoeft ook niet. Als een vraag nog niet te beantwoorden is, bijvoorbeeld omdat er nog- Er kunnen~~ tussenstappen nodig zijn in de vorm van onderzoek of verkenning, ~~nodig zijn wordt dit in het startdocument toegelicht.~~ Het is wel de bedoeling dat alle vragen zijn beantwoord voordat er gestart wordt met de aanpak zelf.

1. Wat omvat de maatschappelijke opgave? Waar gaat het beoogde project precies over en op welke wijze draagt dit bij aan de beoogde maatschappelijke opgave. Welk probleem en/of vraagstuk wordt precies aangepakt.
2. Is dit een project waar we de Udense werkwijze op kunnen toepassen?
3. Zijn er bij de start verschillende scenario's voorstelbaar? en zo ja, zijn daarin de te maken keuze varianten in kaart te brengen?
4. Welke bestaande beleidskaders zijn van toepassing en is er naar verwachting bijstelling van deze kaders nodig?
5. Welke financiële en organisatorische kaders zijn er?
6. Welke partijen zijn of moeten betrokken worden bij de realisatie van deze maatschappelijke opgave.? Is er een omgevingsanalyse beschikbaar?
7. Welke participatie is voorzien en is duidelijk welke rollen en verantwoordelijkheden daarbij gelden?
8. Zijn de verwachtingen, de meningen en inzichten van de betrokken partijen bekend en met elkaar gedeeld? Zijn eventuele gevoeligheden bekend en besproken?
9. Is duidelijk waar het eigenaarschap ligt van de beoogde maatschappelijke opgave?
10. Is duidelijke op welke wijze de besluitvorming plaats gaat vinden?

Instructie projectopzet

Bij de start van het uitwerken van (een onderdeel van) een maatschappelijke opgave wordt een startnotitie opgesteld.

De startnotitie wordt op voorstel van het college door de gemeenteraad vastgesteld.

In de startnotitie worden in ieder geval de volgende onderwerpen opgenomen en concreet uitgewerkt.

1. Naamgeving van de opgave / het deelproject.
2. Beoogde maatschappelijke effect (outcome)
3. Beoogde concrete doelstellingen en resultaten van het (deel_project (output)
4. De toe te passen participatie inclusief de aanduiding van de betrokken partijen.
5. De rol van de gemeenteraad.
6. De bestuurlijk en de ambtelijk opdrachtgever. (wethouder en MT-lid)
7. De samenstelling van de projectorganisatie.
8. De borging van de aanwezige kennis/deskundigheid alsmede de manier waarop overdracht daarvan is georganiseerd.
9. De benodigde dan wel begrote financiële middelen alsmede de dekking daarvan.
10. De planning.
11. Inzicht in de bestaande wettelijke- en beleidskaders.
12. Aangeven welke bestaande beleidskaders mogelijk om aanpassing vragen gezien het beoogde maatschappelijke effect.
13. Een inschatting van de risico's en nadelige effecten
14. Een communicatie aanpak specifiek voor het (deel)project.
15. De wijze waarop tussentijds informatievoorziening wordt verstrekt.
16. De wijze waarop tussentijdse evaluatie en bijsturingsmomenten worden georganiseerd.
17. Hoe te handelen bij onvoorziene omstandigheden en ontwikkelingen.
18. Het besluitvormingsproces dat aan moet sluiten op de toegepaste participatie.

Versterken projectmatig creëren

Onderdeel van het bestaande opleidingsprogramma voor de organisatie Uden is de leergang "projectmatig creëren" (op basis van het gelijknamige boek van Jo Bos en Ernst Harting). Het is wenselijk dat deze leergang wordt versterkt met de inzichten vanuit de Udense Werkwijze. Naast de systemische kant van de wijze van werken is er speciaal aandacht nodig voor de gewenste manier van werken in termen van houding, gedrag en competenties van projectleiders en deelnemers, Het vraagt een verdere uitwerking van de benodigde:

- Kennis,
- Kunde,
- Kwaliteiten,
- Kernovertuigingen.

Die samen de gewenste mix vormen om de Udense Werkwijze in de praktijk toe te kunnen passen.